

LA CULTURA ÉS EL TEU DRET. FES-LA LLEI.

**Procés participatiu per a la
garantia i promoció dels drets
culturals**

Informe de resultats de la sessió

Sessió participativa – Granollers

**Generalitat
de Catalunya**

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de Cultura de la Generalitat

Unitat que acompanya:

DG de Participació Ciutadana

Empresa que redacta l'informe

Novact

Contingut

1. Introducció.....	5
1.1. Antecedents i context	5
1.2 Objectius del procés participatiu	6
1.3 Eixos del procés participatiu	6
2. Assistència i participació	7
2.1 Perfil dels participants	7
2.2 Llistat d'entitats participants.....	10
3. Recull d'aportacions	10
3.1 Eix 1 - Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals	12
3.1.1 Diagnosi	12
3.1.2 Propostes.....	13
3.2 Eix 2 - Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de cultura.....	14
3.2.1 Diagnosi	14
3.2.2 Proposta	14
3.3 Eix 3 – Ordenament del sistema cultural	15
3.3.1 Diagnosi	15
3.3.2 Proposta	15
3.4 Eix 4 – Finançament del sistema cultural.....	15
3.4.1 Diagnosi	15
3.4.2 Proposta	16
RESUM PROPOSTES	16
Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions	17
Annex II. Imatges de la sessió	21

Procés participatiu de la Llei de Drets Culturals.

La cultura és el teu dret. Fes-la llei.

1. Introducció

El Departament de Cultura, amb suport del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, posa en marxa un procés participatiu sobre les garanties i les actuacions de promoció dels Drets Culturals a Catalunya, que es desenvolupa entre novembre i desembre de 2022 al llarg del territori català per tal d'elaborar un avantprojecte de Llei sobre Drets Culturals. El present informe recull les principals aportacions i debats que han de permetre nodrir la nova Llei amb les diferents visions socials, territorials i dels agents implicats.

1.1. Antecedents i context

A finals de gener de 2022 la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya va manifestar que es treballarà per a la garantia dels drets culturals apuntant amb l'elaboració d'una Llei; donant-se d'un marc legislatiu molt potent que esdevingui un referent a Europa i que permeti definir la cultura com a quarta pota de l'estat del benestar i garantir el dret a l'accés i a la participació cultural". Per la conselleria, tant el projecte de Llei que s'impulsarà, com les polítiques públiques del Govern, "han de prioritzar la minimització de les barreres per accedir als productes culturals i a poder participar activament de la creació cultural dedicant recursos per aquells sectors més vulnerables o establint regulacions que suprimeixen les barreres existents". En aquest sentit, es destaca que la Llei parteix de la constatació que "posar els béns culturals a disposició de la ciutadania no garanteix que tothom pugui accedir-hi amb igualtat d'oportunitats" i que cal "posar la ciutadania al centre de la cultura i la cultura al centre de les polítiques públiques per tal de dotar-nos d'un poderós instrument de transformació i d'inclusió social".

Per avançar en aquesta voluntat política, s'ha elaborat una consulta prèvia per obtenir informació de la ciutadania i dels agents socials representatius dels àmbits de la cultura i els drets humans.

A partir de setembre de 2022 el Departament de Cultura, amb suport del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, fa un pas més i dissenya un procés participatiu sobre les garanties i les actuacions de promoció dels Drets Culturals a Catalunya, que es desenvolupa entre novembre i desembre de 2022 al llarg del territori català, amb els objectius següents:

- Informar la ciutadania d'aquesta iniciativa de regulació i ordenació dels Drets Culturals a Catalunya.
- Organitzar un diàleg social ampli i divers sobre el contingut d'aquests drets i dels elements que faciliten o dificulten la seva concreció al llarg del territori català.
- Emprar els resultats del procés en la definició dels drets i de les actuacions associades, traslladant la informació obtinguda als grups parlamentaris amb l'objectiu de contribuir en el debat polític entorn a l'avantprojecte de la Llei de Drets Culturals.

Es duu a terme un procés deliberatiu previ a la redacció de la norma, on es compartiran els objectius i elements que es pretenen regular i es promourà una deliberació que permeti contrastar-los i enriquir-los. Està previst que el procés es desenvolupi de manera presencial,

amb debats dinamitzats, de manera telemàtica via el portal participa.gencat.cat per tal de poder cobrir el màxim de d'agents culturals i de territori

1.2 Objectius del procés participatiu

El present procés participatiu té 5 objectius:

1. Generar un procés de participació i debat ciutadà ampli i transversal sobre les necessitats, objectius, prioritats i projectes vinculats a la garantia i promoció dels drets culturals tenint en compte els diferents sectors culturals i població de diferents perfil sociodemogràfics i culturals que intervenen en l'accés, participació i creació de cultura
2. Promoure una participació accessible, inclusiva i diversa, vetllant per la incorporació en la participació d'aquelles persones que sovint no participen.
3. Conjuguar un model de participació híbrida en dos nivells: a) entre participació presencial i participació digital mitjançant la plataforma participa.gencat.cat, b) entre les visions i aportacions del sector cultural i la població de diferents perfil sociodemogràfics i culturals.
4. Garantir la transparència i el rigor dels resultats de les diferents fases del procés participatiu a partir de la traçabilitat dels continguts.
5. Assegurar una àmplia difusió i comunicació per tal que la ciutadania i els diferents agents implicats participin i siguin prescriptors del procés participatiu.

1.3 Eixos del procés participatiu

Els eixos dels debats i les propostes s'estructuren en cinc línies estratègiques:

1. El marc que garanteixi la lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a les persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a participar en la governança de la cultura.
2. Reforçar la protecció i garantir els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya.
3. Ordenar el sistema cultural de Catalunya per posar-lo al servei d'aquests drets.
4. Garantir el correcte finançament del sistema cultural
5. Endreçar i completar el sistema de gestió de dades i informació cultural per poder-ne fer un seguiment i una avaluació correctes.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

La sessió va comptar amb l'assistència de 12 persones representants de diferents perfils d'agents culturals; persones d'entitats culturals, representants i tècniques de l'Administració Pública i representants d'organitzacions privades. A continuació les dades del perfil dels participants desagregades per sexe, edat, municipi de residència, nivell d'estudis, situació laboral i vincle associatiu. Les dades s'obtenen de 12 qüestionaris d'avaluació que es van passar al final de la sessió.

Taula 1. Sexe

Sexe	Nombre de participants (persones)	% participants
Dona	6	50%
Home	6	50%
Total	12	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 2. Edat

Edat	Nombre de participants (persones)	% participants
Menor de 25	0	0%
Entre 25 i 65	9	75%
Majors de 65	0	0%
NS/NC	3	25%
Total	12	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 3. Municipi de residència

Municipi	Nombre de participants (persones)	% participants
Barcelona	1	8,33%
Cardedeu	2	16,67%
Granollers	4	33,33%
Mollet del Vallès	1	8,33%
Montornès	1	8,33%
Sant Hipòlit de Voltregà	1	8,33%
NS/NC	2	16,67%
Total	12	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 4. Situació laboral

Situació laboral	Nombre de participants (persones)	% participants
Jubilat/da o pensionista	2	16,67%
Treball	9	75%
Treball domèstic no remunerat	1	8,33%
Total	12	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 5. Nivell d'estudis

Estudis	Nombre de participants (persones)	% participants
Batxillerat superior	1	8,33%
Diplomatura	1	8,33%
ESO, EGB, Batxillerat elemental	1	8,33%
FP Grau Superior	2	16,67%
Grau universitari	1	8,33%
Màster, llicenciatura i doctorat	6	50%
Total	12	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Taula 6. Vincle associatiu

Associació	Nombre de participants (persones)	% participants
Un col·legi o associació professional	2	10,53%
Una entitat veïnal	1	5,26%
Un sindicat	2	10,53%
Una associació cultural, de lleure o d'estudis històrics/socials	10	52,63%
Una associació de famílies d'alumnes	1	5,26%
Un club d'esports o d'activitats d'esbarjo a l'aire lliure	1	5,26%
Una entitat de/per a persones amb discapacitat	1	5,26%

NS/NC	1	5,26%
Total	19*	100%

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

*Aquesta opció era multiresposta, per la qual cosa, el sumatori total és superior, ja que hi ha persones que estan vinculades amb diferents entitats del territori.

2.2 Llistat d'entitats participants

A continuació es presenta el llistat d'entitats participants en el procés de participació.

Taula 7. Llistat d'entitats participants

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Ajuntament de Granollers	2	1
Ajuntament de Cardedeu	1	1
Ajuntament de Montornès	1	1
Ajuntament de Canovelles	1	
Fed. de las Asoc. de ÁfricaNegra de Sabadell y Catalunya	1	1
Associació Sociocultural del Vultreganès	1	1
Colla Diablers Vall del Tenes	1	1
Centro Cultural Andaluz	1	1
Federació Agrupament d'Esbarts Dansaires	1	1
CiberEdu	1	1
SSTT Cultura Barcelona – Generalitat de C.	1	1
Total	12*	11

*En fer el sumatori hi pot haver més entitats o persones que han participat, ja que hi ha persones que estan vinculades a diferents entitats del territori.

3. Recull d'aportacions

A continuació es presenten les aportacions per àmbits de treball (en línia amb les categories proposades al procés del portal participa.gencat.cat). A la sessió de Granollers s'han treballat 4 eixos:

En la sessió de Granollers principalment s'han treballat els primers 4 eixos de treball:

1. El marc que garanteixi la **lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania** a la vida, béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a les persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a participar en la governança de la cultura.
2. Reforçar la **protecció i garantir els drets de les persones que treballen** en el sector cultural a Catalunya.
3. Ordenar el **sistema cultural de Catalunya** per posar-lo al servei d'aquests drets.
4. Garantir el correcte **finançament** del sistema cultural
5. Endreçar i completar el sistema de **gestió de dades i informació cultural** per poder-ne fer un seguiment i una avaluació correctes.

3.1 Eix 1 - Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals

Es parteix d'una base d'igualtat i no discriminació, en què cal regular el dret a la participació cultural en la nova Llei de Drets Culturals. Es planteja recollir diagnòstic i propostes sobre el marc que garanteixi la lliure participació, la creació i l'accés de tota la ciutadania a la vida cultural, als béns, productes i pràctiques culturals, amb especial atenció a aquelles persones i col·lectius que actualment no poden accedir-hi en igualtat de condicions, així com garantir el dret a tothom de participar en la governança de la cultura.

3.1.1 Diagnosi

A nivell general de diagnòstic, les persones assistents a la sessió, com a membres actius en la producció i programació de cultura comparteixen el **repte d'ampliar el públic que consumeix i participa de la cultura i que aquest sigui representatiu de la composició de la població**. Així doncs, comparteixen la preocupació de com arribar a més gent i més diversa.

Tothom està d'acord que el **preu** de les activitats és una **barrera relativa en l'accés a la cultura**, ja que, en general, es planteja de forma gratuïta o amb preus molt baixos. El principal problema és d'interès sobre les activitats culturals que s'ofereixen, ja que la cultura no acostuma a ser la prioritat de la ciutadania. Es comenten **altres barreres a l'accés a la cultura** com territorials, de disponibilitat de temps, emocionals o intel·lectuals, etc.

Les persones participants consideren que cal **ampliar el concepte de cultura** ja que s'ha de tenir en compte aquella que està més institucionalitzada i la que és més popular. Així doncs, des dels col·lectius de cultura popular s'apel·la a les administracions a que tinguin una visió àmplia del concepte "cultura". Des dels representants de l'administració, consideren que en molts casos coprogramen amb les entitats, tenint en compte tant la qualitat artística com la xarxa comunitària de les activitats programades.

Hi ha consens en la idea que la **programació cultural no visibilitza totes les identitats culturals que existeixen**, fet que contribueix a que determinats col·lectius no se sentin atrets per les activitats culturals. Com per exemple, el col·lectiu de persones migrants o de diversitat funcional no acostumen a acudir a les activitats culturals programades.

L'accés a la cultura no només ha de comprendre el dret d'accés a l'oferta cultural, si no també el dret a accedir a tota la cadena cultural (diagnòstic compartida amb l'Eix 2, relacionat amb el dret de les persones treballadores en el sector cultural). És a dir, no només tothom ha de tenir accés a consumir cultura sinó també a crear-la. Tothom està d'acord en aquest punt i, per tant, no es debat al respecte.

El **paper de les Administracions Públiques en la promoció d'aquelles no és clara**. Es debat àmpliament i no s'arriba a un consens sobre si les administracions públiques han de promocionar activitats de cultura popular que s'estan perdent. Les representants de l'administració consideren que el seu paper ha de ser de facilitadores o mediadores de cultura

i no de programadores de cultura popular, que aquesta tasca l'han de desenvolupar els propis col·lectius de cultura popular. Certes persones d'entitats de cultura popular consideren que l'administració pública hauria d'ajudar a programar aquestes activitats per tal que no desapareguessin. Aquesta necessitat es vincula amb la manca de relleu generacional en els col·lectius de cultura popular.

Educació formal i cultural. S'està d'acord en que l'educació formal facilita l'interès i l'accés a la cultura, però s'indica que no és suficient.

3.1.2 Propostes

Proposta 1:

- **Títol:** Apostar per la co-creació i co-programació dels espectacles culturals per a incentivar l'interès de la població en la cultura.
- **Descripció:** Cal apostar per la co-creació i co-programació dels espectacles culturals per a incentivar l'interès de la població en la cultura i per promoure que els col·lectius que no acostumen a assistir als espectacles culturals programats participin
- **Debat:** Existeix un ampli consens en la proposta. Es destaca que cal més comunicació i coordinació entre l'administració pública i les entitats de base. Aquesta pràctica ja s'implementa en diversos territoris. A mode d'exemple, a Granollers s'ha co-programat amb les joves del territori la cartellera d'un cinema i ha donat bons resultats.

Proposta 2:

- **Títol:** Promoure la comunicació entre les administracions públiques i els col·lectius infrarepresentats.
- **Descripció:** Promoure la comunicació entre les administracions públiques i els col·lectius infrarepresentats per a generar una oferta cultural adaptada als seus interessos i possibilitats. oferir serveix públics adaptat a les seves necessitats.
- **Debat:** Existeix consens en aquesta proposta.

Proposta 3:

- **Títol:** Repensar com es comunica la cultura per arribar als col·lectius infrarepresentats.

- **Debat:** Existeix consens. A mode d'exemple, per a que la cultura arribi a les joves, s'han de comunicar per canals que utilitzi aquesta generació (instagram, tik-tok, etc)

Proposta 4:

- **Títol:** Implementar un sistema de discriminació positiva i de quotes de representació per a col·lectius infrarepresentats.
- **Descripció:** Implementar un sistema de discriminació positiva. A mode d'exemple, que en determinats moments hi hagi programació de persones amb diversitat funcional.
- **Debat:** Existeix consens majoritàriament.

3.2 Eix 2 - Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de cultura

En aquest punt es vol recollir diagnosi i propostes sobre com reforçar la protecció i garantir els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya. Cal abordar: els drets del conjunt de persones que treballen en el sector cultural, tant en l'àmbit de la creació o la interpretació com en l'àmbit de la producció, la gestió o la difusió; els drets de les persones que treballen en el sector cultural a Catalunya, des d'una perspectiva inclusiva i no discriminatòria; el dret de les persones que desenvolupen la seva activitat en l'àmbit cultural a estar degudament informades sobre les ajudes i línies de suport; definir les obligacions i mesures de foment.

3.2.1 Diagnosi

En aquest es destaca que totes les persones participants estan d'acord que l'accés a la cultura també ha d'incloure el **dret a viure de la cultura**.

3.2.2 Proposta

- **Títol:** Establir un sistema de gratuïtat selectiva
- **Debat:** Existeix bastant acord en el fet que establir un sistema de taquilla inversa per a espectacles culturals per a incentivar que la gent consumeixi cultura precaritza el sector. En canvi, determinades persones estan d'acord en el fet que un sistema de gratuïtat selectiva per poder assistir a espectacles culturals podria beneficiar els drets de les persones treballadores del sector cultural.

3.3 Eix 3 – Ordenament del sistema cultural

Ordenar adequadament el sistema cultural de Catalunya per posar-lo al servei de l'exercici d'aquests drets. Per garantir els drets culturals de la ciutadania, els creadors i els artistes és bàsic tenir els sistemes culturals inventariats i organitzats de manera que es pugui establir clarament el rol de cadascú, les relacions que s'han d'establir per funcionar en xarxa, la cartera de serveis que han de prestar i els drets que han de garantir.

3.3.1 Diagnosi

Les persones que treballen professionalment en el món cultural expliquen que **no existeix un sistema unificat de recollida de dades culturals**. Indiquen que en països propers, els propis Ministeris són els que plantegen un sistema coordinat i homogeni de recollida de dades que facilita l'ordenament del sistema cultural.

3.3.2 Proposta

- **Títol:** Crear un sistema/programa coordinat de recollida de dades culturals.
- **Descripció:** Crear un sistema/programa coordinat de recollida de dades culturals, com per exemple ha passat amb els transports, ja que ara es pot consultar un recorregut de diferents tipus de forma enllaçada. Es podria registrar el consum cultural de cada persona per poder oferir-li informació del seu interès i incentius per a la participació i assistència a activitats culturals.
- **Debat:** No hi ha debat al respecte.

3.4 Eix 4 – Finançament del sistema cultural

Garantir el correcte finançament del sistema cultural. Cal dotar les polítiques que es duguin a terme amb el degut finançament, per tal de garantir l'exercici i la protecció dels drets culturals de la ciutadania i explorar altres vies de finançament (privat, social...).

3.4.1 Diagnosi

Replantejament del sistema de subvencions públiques. L'articulació del sistema de subvencions públiques són un entrebanc en l'accés a la cultura per part de les entitats de cultura. Hi ha un acord ampli en l'afirmació plantejada, tant per les persones dels col·lectius de cultura popular com per part de les representats de l'administració pública que el **sistema de subvencions públiques no suposa un impuls per a les entitats de cultura popular**.

3.4.2 Proposta

- **Títol:** Repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles
- **Descripció:** Repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles per a les persones que no es dediquen professionalment al món de la cultura (bàsicament persones que formen part de col·lectius de cultura popular) i adaptar-les temporalment al cicle cultural i no a l'any natural.
- **Debat:** Existeix consens amb aquesta proposta.

RESUM PROPOSTES

Eix 1 - Lliure participació, creació i accés de tota la ciutadania a la vida, béns, productes i pràctiques culturals

Agrupació propostes:

1. Millora de la comunicació i la coordinació per arribar a diferents públics

**Propostes vinculades*

Promoure la comunicació entre les administracions públiques i els col·lectius infrarepresentats.

Repensar com es comunica la cultura per arribar als col·lectius infrarepresentats.

Implementar un sistema de discriminació positiva i de quotes de representació per a col·lectius infrarepresentats.

2. Co-creació i co-programació dels espectacles culturals per a incentivar l'interès de la població en la cultura.

Eix 2 - Protecció i garantia dels drets de les persones treballadores de cultura

**Proposta vinculada:* Establir un sistema de gratuïtat selectiva

Eix 3 - Ordenament del sistema cultural

**Proposta vinculada:* Crear un sistema/programa coordinat de recollida de dades culturals.

Eix 4 - Finançament del sistema cultural

**Proposta vinculada:* Repensar les subvencions destinades a cultura perquè siguin més comprensibles

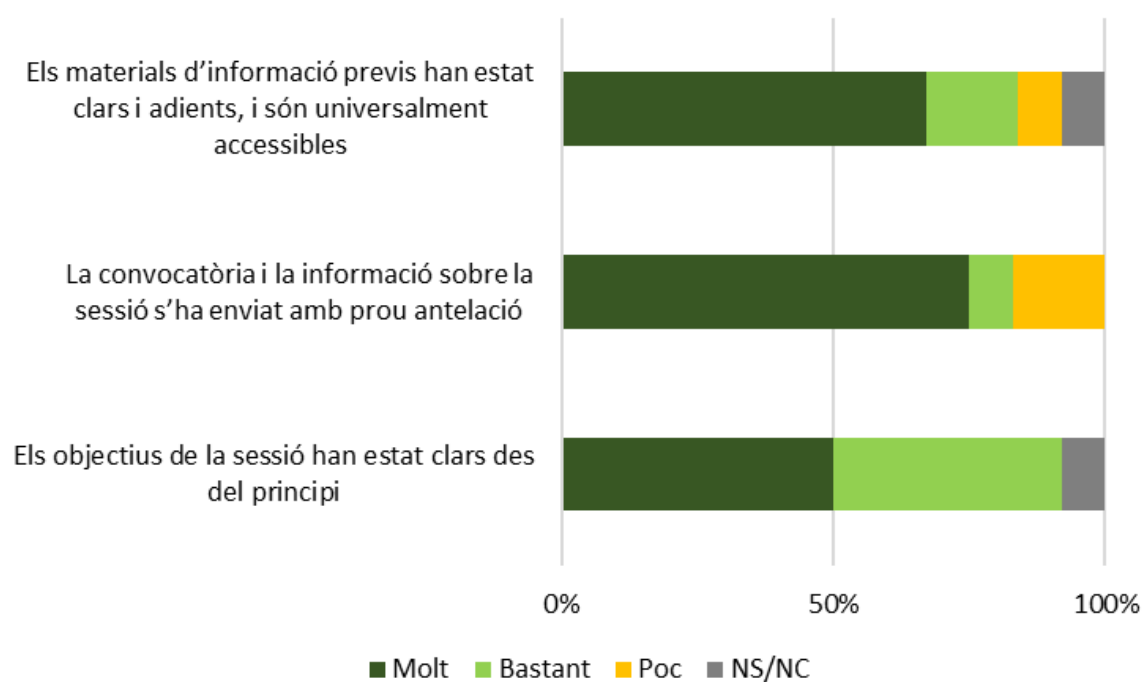

Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

En aquest apartat s'inclouen els resultats de les enquestes d'avaluació de la sessió participativa s'han recollit 12 enquestes d'avaluació.

L'avaluació feta de la preparació de la sessió varia en funció de l'aspecte valorat. La convocatòria i informació amb una puntuació més elevada amb un 75% de molt i la resta bastant, tot i que cal destacar per contra en aquest mateix ítem un 17% de poc d'acord. Els materials han estat la segona més ben valorada. A continuació es mostra gràficament la valoració recollida.

Figura 1. Valoració de la preparació de la sessió

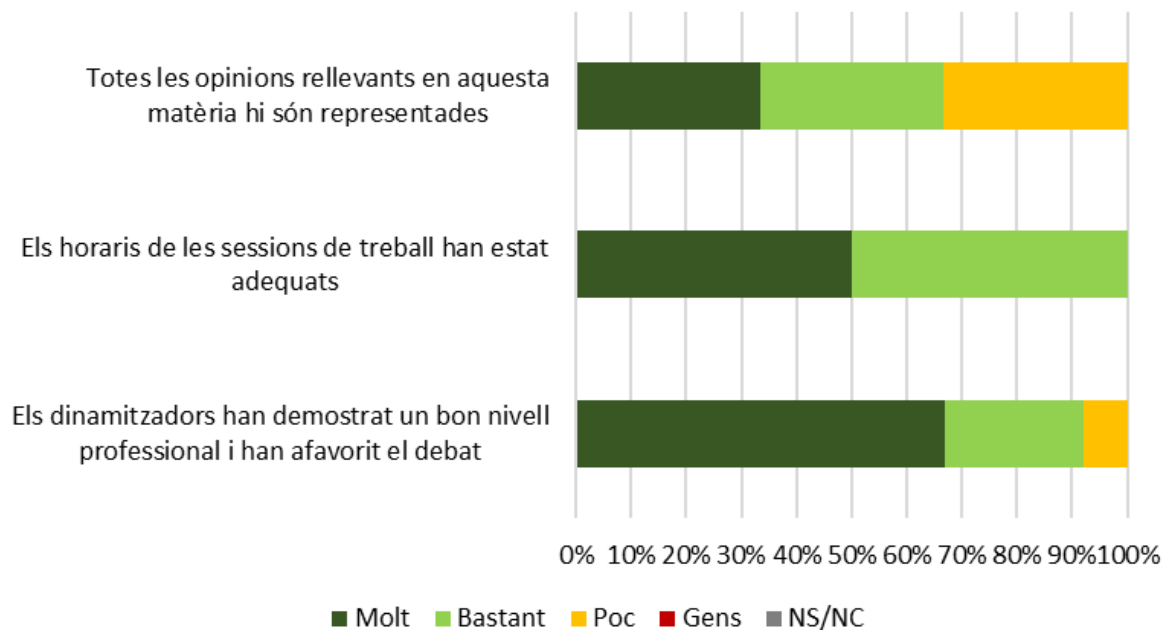
Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

L'execució de la primera sessió es valora en la seva majoria com a bona, ja que pràcticament totes les respostes han coincidit en valorar els diferents elements com a molt o bastant. Cal tenir en compte que un 33% ha valorat com a poc d'acord l'ítem de les opinions rellevants representades. L'aspecte valorat amb major grau d'acord és la professionalitat dels dinamitzadors (67% molt d'acord).

En aquest punt, també recull de forma qualitativa que caldria tractar el tema de les religions sense por i també el format de la sessió, que si hagués estat amb 30 persones potser seria més complex. I que el nombre de dinamitzadores per un grup petit amb menys seria suficient.

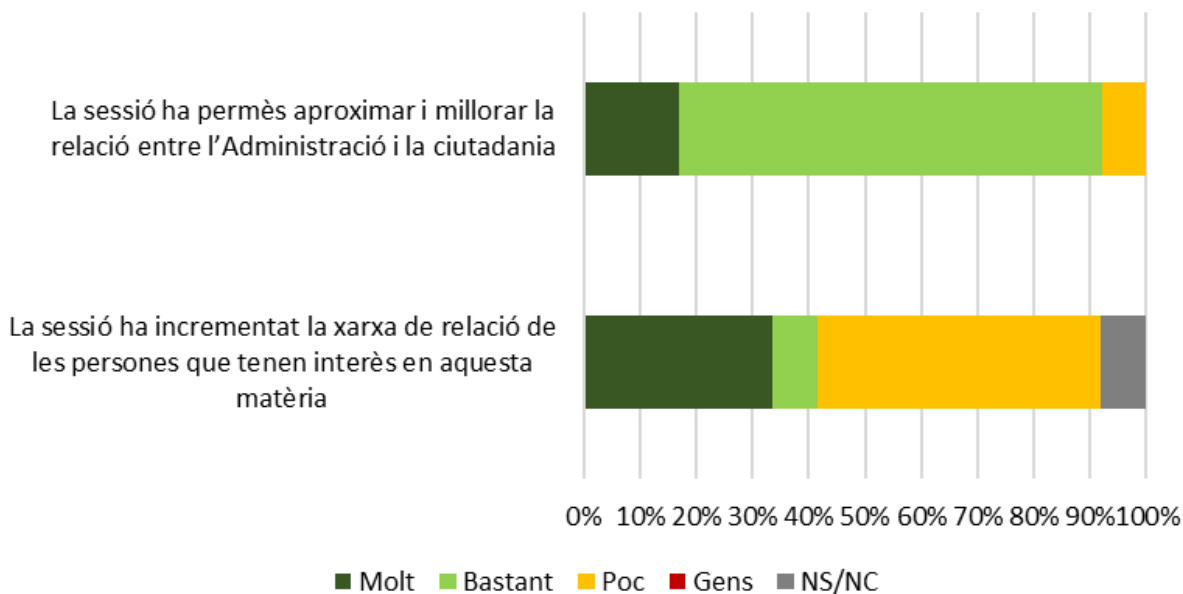
Figura 2. Valoració sobre l'execució de les sessions informatives i els tallers participatius

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Les expectatives dels participants han estat per sota dels resultats previstos en relació al increment de xarxa de relacions, ja que un 50% de les valoracions han manifestat poc d'acord en aquest punt. En relació al ítem en aproximar l'administració i ciutadania ha estat més ben valorat amb bastant acord (75%).

Figura 3. Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

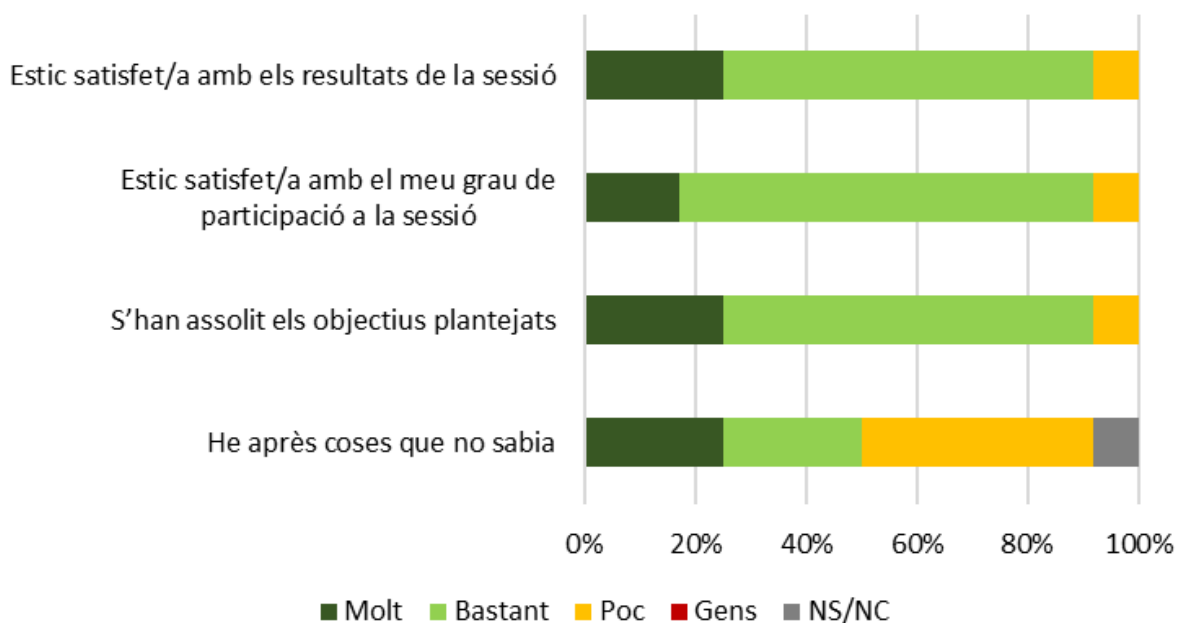

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

La valoració global feta pels assistents és bastant bona en la seva majoria, ja que l'opció escollida està en molt o bastant acord de compliment, excepte en el punt que s'ha après coses noves (42% ha valorat que no està d'acord).

Figura 4. Valoració global

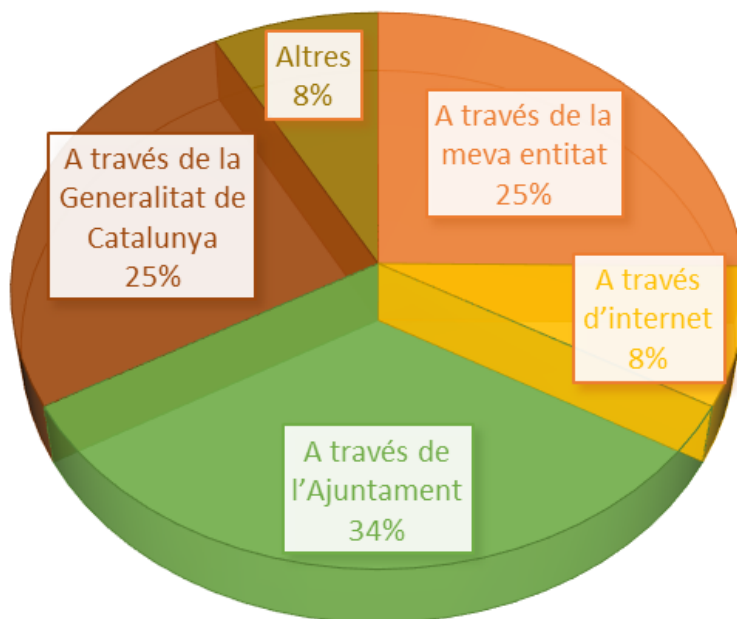

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

El principal mitjà d'informació de la convocatòria ha estat a través de l'entitat de la qual formen part (45%) i la Generalitat (44%), seguit finalment de l'Ajuntament (11%).

Figura 5. Accés a la convocatòria

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació de la Llei de Drets Culturals (2022)

Finalment, alguns persones participants han afegit alguns comentaris (6), la meitat dels quals han estat d'agraïment i felicitació per l'organització de la sessió i que les propostes siguin ben recollides. Finalment, s'apunta un comentari en relació a què ha mancat més temps.

Annex II. Imatges de la sessió

Imatge 1. Grup de treball per debatre els aspectes de la nova Llei Drets Culturals

Imatge 2 . Grup de treball per debatre els aspectes de la nova Llei Drets Culturals

participagencat.cat

**Generalitat
de Catalunya**